

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna zbirka:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnino se brez priložnosti naročnine ne upravlja.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); v Trstu pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 576.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domaći oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

1. tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Siromašni Istri na pomoč.

Govor posl. Vekoslava Spinčiča v seji zbornice poslancev dne 21. marca.

(Dalej.)

Ali pri onih občinah, v katerih je trtna už nastopila pozneje, ni konstatirani tega. One niso deležne naklonjenosti deželne avtonomne oblasti. Tako je n. pr. — v kolikor je meni znano, gotovo pa je tudi še drugih slučajev — v Marezigah, potem v vseh občinah na otokih Krk in Cres.

V vseh teh občinah in tudi še v drugih se ni storilo prav čisto nič za pobijanje filoksera. Obstoji zakon, odredba, po kateri država toliko daje za pobijanje trtne uši, kolikor daje dežela. Mi hrvatski in slovenski poslanci smo v deželnem zboru istrskem pred dvema ali tremi leti stavili predlog, naj bi se določil gotov znesek za pobijanje trtne uši. Ali večina je glasovala proti temu predlogu našemu. Dežela torej neče ničesar dati; država pravi, da ne more ničesar dati, ker dežela ne da ničesar, in mi, sosebno Hrvatje in Slovenci, ki plačujemo davek v krvi in denarju državi in deželi, ne dobivamo ničesar ni od države, ni od dežele. (Čujte! Čujte!)

Razen oidioma in peronospor, ki tudi pustošita trte po Istri, katera pa se o malo ugodnem vremenu pobijata z žveplom in vitrijolom, je tu še posebno povdariti trtno uš, 2, kakor sedaj že od mnogih strani imenujejo klavzulo o carini na vino v pogodbi z Italijo. O škodljivosti te klavzule o carini na vino ni potrebno govoriti; povsodi in še posebno v tej zbornici prevladuje mnenje, da se klavzula o carini na vino mora odpraviti, i. v tem soglašajo toliko poslanci iz vinorodnih dežel, kolikor tudi iz drugih dežel. Meni treba tu le konstatirati, da je klavzula o carini na vino tudi Istri jako škodovala.

Pomisliti je namreč, da v Istri je glavni produkt vino, od katerega se vzdržuje hišno gospodarstvo in od čegar dohodka morejo ljudje plačevati svoje davke. Če ne morejo prodati svojega vina, ali ga morejo prodati le s težavo in pod nič, kakor je bilo v zadnjih letih, potem so zgubili svoj najvažnejši, skoro jedini vir dohodka.

Morda razmerno še bolj, nego Istra, je bila po klavzuli o carini na vino Dalmacija oškodovana, ali ravno to oškodovanje Dalmacije je potem slabo delovalo tudi na Istro. Kajti poprej so mnogi Istrani, zlasti na otokih, kupčevali z dalmatinskim vinom. Sedaj

pa so morali opustiti to kupčijo, ker niso mogli konkurirati z italijanskimi vini.

Že ti razlogi bi zadostovali za dokaz, kako potrebno bi bilo, da bi se prebivalstvu Istre dovolila večja pomoč. Ali povdariti je še neko drugo, posebno važno okolnost, da so v Istri desetletja in stoletja vodili upravo ljudje, ki so Istro smatrali za tujo deželo in so gledali, da so deželo izkoriščali in izsesavali, ne da bi bili mislili na to, kako bo za bodočnost. Tudi v najbližjem stoletju, tudi v konstitucionalni dobi se je jako malo storilo za deželo. Često je čuti pri nas pregovor: »Bog visoko a car daleko«. S tem hočejo ljudje reči, da so centralne vlade preveč oddaljene od naše dežele, da vsled tega ne poznajo dežele in nje odnošajev, in da se sploh malo brigajo za deželo in nje prebivalstvo. Potrebno bi bilo, da bi vlada v vseh resortih, posebno pa v ministrstvih za notranje stvari, za trgovino — to stori še največ —, (Poslanec Biankini: jedino, ki nekaj stori za Dalmacijo in Istro!) zlasti pa v onem za poljedelstvo, kaj več storila za Istro, posebno za hrvatsko in slovensko prebivalstvo. To je potrebno tem bolj, ker — žal — tudi avtonomne deželne oblasti, kakor sem povdaril v svojem predlogu, sosebno s hrvatskim in slovenskim prebivalstvom postopajo po mačheviski, mnogokrat pa naravnost sovražno, ter eventualne podpore celó porablja v same strankarsko političke namene.

Jaz priporočam prav rad, da je ministerstvo za notranje stvari v minoletem letu tudi za Primorsko dovolilo neko svoto ter je del iste določilo za Istro. Ali beda je velika, beda je trajna, in trajne bi morale biti tudi podpore. Jaz umejem tudi, da ni možno vsega, kar je bilo zanemarjenega v stoletjih, popraviti v nekoliko letih, ali tem potrebnije je, da ministerstvo stalno postavlja večje zneske, da se blaginja v deželi povzdigne, ali prav za prav, da bo možno odpraviti bedo.

Jaz si dovoljujem tu povdarjati nekatera dela, ki so znana iz razprav državnega zbora in tudi sicer; jaz jih hočem le navesti, da se bo videlo, kje treba lotiti se.

Za zdravo pitno vodo bi bilo določiti večje svote, nego sicer, ker pri nas je krajev, ki daleč na okrog nimajo zdrave vode; posledica temu je, da se zlasti v poletju dogajajo različne bolezni, legar itd. Dovoliti bi trebalo torej zneske za vodnjake.

(Pride še.)

bilo to, da so se v ta prepir tajno mešali še brezpopoveci s svojimi stari in propovedniki. Oni so le še povečali svojo s svojim opravljanjem in podpiranjem ter zvalili od črede marsikatero oveo. Tako se je tudi starka Kanunikova, pripadajoča po rojstvu k stari veri, naklonila k brezpopovcem, dasi se je javno še nosila po starih. A njen vzgled je posnemalo mnogo slabih duš: kadar si izdrl kol, plot pade sam. Tako je torej šel Ciril v Medgorje, da pomiri prepir ter pokaže svojo pastirsko moč. Poprej se je zmerom oglašal kakor gost pri Kanunikovi ter prebival tam po cele tedne, toda sedaj se je nastanil nekje v gostilnici. K Varsanofiju naravnost tudi ni zašel, da bi novo nastavljeni pop ne postal ošaben.

Kakšno je bilo začudenje, ko se je »vladika« Ciril pojavil iznenadoma v kapelici, v kateri je služil Avdeji. Bila je to večerna služba božja. Starka Kanunikova je stala na svojem mestu, spredaj pri levem oltarnem krilu. Ko so se večernice izvršile, je Avdeji pristopil, da bi ga Ciril blagoslovil.

»Vladika — blagoslovi!« je dejal.

»Ti si sam blagoslovil, torej čemu ti je moj blagoslov?« Ti nisi pastir, marveč volk in gubitelj. Tu ni prostor za tebe«.

Iz farmacevtskih krogov.

(Dopis.)

V večini dnevnikov je bila pred kratkim ponatisnjena notica pod naslovom: »Primanjkljaj farmacevtov v lekarnah«. Ta notica pa potrebuje več stvarnih pojasnil, ker večina podatkov v njej ne odgovarja resnici.

Radi tega prosimo slavno uredništvo, da blagovoli vsprejeti v ta cenjeni list naslednje vrstice.

V omenjeni notici je med drugim tudi to-le: »Z napačnimi podatki o plači, stališču in o bodočnosti v farmaciji se stariši gimnazijcev napačno informirajo in tako ovirajo svoje sinove posvetiti se lekarniškem stanu, ki do sedaj še vendar ni najslabši«. — Pokliče sam ob sebi gotovo ni slab, temveč človekoljuben. Le kar se tiče gmotnih razmer v tem stanu, so le-te tako slabe, kakor v nobenem drugem stanu, kjer treba morda le približno toliko učnih stroškov, kakor tudi duševnega in telesnega napora.

Šestošolec je vstopil v lekarno, kjer traja njegov učni čas tri leta, a med tem aspirant dobiva — in to samo le na Dunaju v »Medicamenteneigenregie« — 500 — 600 K letne podpore. (Adjutuma).

A žalibog! Tu niso aspirantska mesta namenjena navadnim plebejem, ampak sinovom takozvanih »boljših starišev«. V navadnih javnih lekarnah dobiva praktikant le tu in tam skromen priboljšek (Taschengeld); to sicer ni stvarnega pomena, ker mladenič se mora še le z učenjem posvetiti poklicu in ne sme kakor praktikant staviti nikakih posebnih zahtev. Ko je minola učna doba, napraviti mora mladi mož praktični izpit in odhaja (po novem učnem redu iz l. 1890) na visoko šolo, katero mora obiskovati najmanj dve leti, ako ne morda več, če ni napredek prav dovoljen. Kaj stane dve leti visoke šole z različnimi izpitnimi taksami, to si lahko misli vsakdo sam.

Za revnejše farmacevte so tudi ustanove, znašajoče letnih 50 do 100 gld., ena celo 300 gld; kdo da potem dobi tako nagrado, je seveda vprašanje. Ne glede na to, da niti deseti del revnih dijakov ne dobiva take ustanove, zaleže ta denar najbolj varčnemu in skromnemu dijaku komaj za par mesecev. — Kdor nima torej najmanj 2000 gld. za svojega sina na razpolago, da zgotovi študije, ta stori hudodelstvo nad svojim otrokom, ako ga je namenil za ta stan. Kajti če ni dovr-

šil svojih študij, ne bo tudi nikdar samostojen. — Pravice do jednoletnega prostovoljstva nima že po dovršenem učnem času, kakor pravi omenjeni dopis, ampak še le kakor magister. Kdor nima torej potrebnega denarja za obiskovanje visoke šole, ali kdor ni do 26. leta položil držav. izpita, mora, hočeš nočeš, za tri leta kakor prostak v vojake.

Po zgotovljenih praktičnih in teoretičnih študijah dobi mladi mož naslov »magister« in ima pravico do službe v javnih lekarnah z mesečnih 75 do 85 gld. Ostane-li v jedni in isti lekarni več let, povišajo mu plačo vsako leto za mesečnih 5 gld., tako, da dobi v posamičnih slučajih celo 120 goldinarjev; višje plače pa ne doseže. Ako pa asistent menjuje službo v popolnitev znanja v svoji stroki, vstopiti mora drugje zopet z mesečnimi 75 do 85 gld. Pogosto se pa tudi dogaja, da asistent po večletnem službovanju v jedni in isti lekarni postaja zaradi že omenjenih vsakoletnih 5 gld. priboljška na mesec — svojem šefu »predrag«, vsled česar mu šef kar službo odpove, ker si z mlajšo in cenejšo možjo prihrani mesečno 10 do 20 gld. s čemer je pa le prejšnji uslužbenec oškodovan, ker mora na ta način menjavati svojo službo. Ako se farmacevt med vedno menjavo svoje gaže med 80 in 100 gld. postara ter doseže 40 ali 45 let, zmanjševati se začne tudi njegova plača, ker se ne more več tako »spretno« v lekarni sukati kakor kak mladenič, in ker ne more biti več kos tako težavni in naporni službi. Tako pada vedno navzdol, da ga nikjer več v službo ne vzmemo.

V omenjeni notici se povdarja tudi prostostanovanje za lekarniške uslužbence, katero je pa v pravih redkih slučajih prijetno in pripravno bivališče, kakoršno se spodobi privatnemu uradniku. To je navadno mala spalnica in ob enem skupna sobica z vsemi ostalimi uslužbenci. Te sobice tudi niso navadno podnevi med slobodnim časom za uporabo, ker se tu shranjujejo različne »potrebne stvari«, ter je človek samo »na poti«. — Tako je torej uslužbenec v svojem slobodnem času prisiljen tavati po ulicah ali pa človek nima v svojem slobodnem času tudi nočnega miru, ako se vedno zvonijo kolegi, ki ima nočno službo in biva v isti sobi. Da-si so tudi že oblastva posegle v to, da se odpravi takozvana »Massenbequartierung«, vendar se je v tem slučaju tu kaj malo storilo.

(Zvršetek pride.)

PODLISTEK Velik grešnik.

Povest.

Buski spisal D. N. Mamin - Sibirijak. Posl. Podravske.

II.

»Gospod, pomagaj meni grešniku«, je molil Ciril sam pri sebi. Ne daj mi obupati! Ko se je že skoro zdanilo, so se polastile Cirila strašne sanje, kakor bi ga bil pokrtil nagrobni kamen.

Čutil se je slobodnega, hodil s svojim cerkovnikom po vaseh in mestih. Med drugimi je zašel tudi v Medgorje, da bi tu pomiril dva medgorska popa, Avdeja in Varsanofija. Od njiju se je širilo pohujšanje. Avdeji je bil starejši duhovnik, vrl propovednik in delavec, toda vdal se je pitju »vode pozabnosti«. Na prošnjo Medgorecev jim je Ciril poslal novega popa Varsanofija, kaj treznega, toda skromnega in ne posebno zgovornega človeka. Avdeji je imel na svoji strani stare prijatelje in miloščinarje, ki niso priznavali Varsanofija za rednega popa ter so s tem izpodkopavali njegovo pastirsko avtoriteto. To je značilo, da Ciril ne zna poslati rednega popa, niti nima moči, da bi odstranil Avdeja. A kar je bilo še najhujše, je

Avdeji je osupnil ter ni vedel, kaj bi odgovoril. Ž njim vred so vstrmeli vsi navzoči v cerkvi, najbolj pa Kanunikova. Ciril se je obrnil ter šel ven. Že na ulici ga je dohitel pomočnik Kanunikove ter ga prosil s solzami v očeh naj pride kakor gost k njej.

»Vi imate zelo velike dvorane, moj dragi«, je odvrnil Ciril, »jaz pa sem le majhen človek... Še grešiti bi vtegnil ondi. To povej Avdotiji Markovni. Bila je poprej draga, toda sedaj je zarastla s travo«.

»Vladika, ona je naročila s solzami v očeh naj vas prosim«.

»Solze so dobre ob svojem času, toda kadar ni čas za nje, so manj vredne nego voda«.

Tako torej ni šel k Avdotiji Markovni: naj čuti to! Ona ima milijone, radi tega je ošabna, on pa nima nič, torej treba, da je še bolj p. nosen. Drugi dan je prišla sama, toda Ciril je ni vsprejel, marveč šel k popu Varsanofiju ter ondi posedel. Vrli pop je ta Varsanofij, toda nekoliko preprost; v Medgorju je treba bojevitega popa, ki zna tudi zobe pokazati, kadar treba.

»Slabo je pri nas«, jokaj je Varsanofij; »jaz sam vem, da sem preprost... Prestavime nekam drugam, oče, kajti tukaj ne morem

živeti. Bogati trgovci so navajeni zadirati se v pope, jaz pa se jim ne znam priklanjati. Avdeji, dasi je v vedenju osoren, znal si jih je pridobiti«.

»Ni dovoljeno telo pokladati k glavi, marveč glavo k telesu«, je pomiril Ciril prestrašenega pastirja.

»Ti pa ne poslušaj toliko obrekovanja in babjih čenč, marveč stori svoje delo! Tako je«.

Varsanofij je bil ganjen do solz, da ga je vladika pokaral, da bi mu dodal poguma. Čemu tarnati prezgodaj? Krepak človek je bil ta Ciril. Iz preprostega predčitatelja se je dvignil sam čez vse stopinje razkolniške hierarhije ter poznal vse prefriganosti bogatih razkolnikov.

»Ali poglaviti vzrok so brezpopoveci«, je nadaljeval Varsanofij; »ti so se ojačili po svojih babah. Trmasta ženska doseza vse, kar le zaželi. Avdeji se z razumom ni postavil na zadnje noge. Samo to je, da ne ve, kaj da dela«.

»Ukrotimo ga z živo roko... Ni on tako velik, ne... A ono o brezpopovcih sam dobro vem...«

(Pride še.)

Politični pregled.

V TRSTU, dne 28. marca 1901.

Državni zbor. Zbornica poslancev je včeraj nadaljevala podrobno razpravo o zakonskem načrtu, po katerem naj bi se prebitki v gospodarstvu kumulativnih sirot, blaginjo uporabljali za vzgojo sirot v dotičnih deželah. Na Češkem, Moravskem, v Šleziji, v Gornji in Niži Avstriji, v Solnogradu in v Galiciji hranijo namreč te sirotinske blaginje pupilarne denarje in se je tekom leta nabral prebitek 21 milijonov. Ta prebitek je narastel po diferenci v obrestni meri, to je, med obrestmi naloženega in izposojenega denarja, po tem, da se za male uложne zneske niso plačevale obresti, po interkalacijah in po naraščanju vrednosti shranjenih efektov. Seveda bi se zdelo najnaravnejše, da ti prebitki pripadajo pupilam, katerih premoženje je bilo shranjeno. Ali to ni lahko mogoče, ker je prebitek nastal še le tekom mnogih let, potem, ko dotični pupilski denarji že davno niso več v upravi sirotinskih blaginj. Tako so prišli do sklepa, naj bi država sama uporabljala ta denar za vzgojo sirot, zapuščenih otrok. Zakon o sirotinskih blaginjah je bil včeraj vsprejet v drugem in tretjem čitanju.

Potem je češki agrarec Hrubý v protestiral, da se je od posl. Klofača zahtevalo zadoščenje (glej brzojavko v včerajšnji številki tega lista), ker je isti v neki interpelaciji postopanje častnika z nekim vojakom imenoval bestialno. Govornik je protestiral, da si osebe, ki ne spadajo v parlament, drznejo posezati v pravico poslanca. (Sploh je dejstvo, da sta dva častnika prišla kar v parlament zahtevati zadoščenja od poslanca Klofača, oziroma, da je dotični častnik pozval poslanca na dvoboj, vzbudilo nevoljo v parlamentarnih krogih. V imenu Klofačevem sta se pogajala z onima častnikoma češka poslanec Hrubý in Udržal, a stvar se je izvršila s tem, da je Klofač odbil poziv na dvoboj z utemeljenjem, da ni nikomur odgovoren za svoja dejanja kakor poslanec. Za to afero se zanimajo zlasti vsi češki poslanci. V svojem odgovoru na protest posl. Hrubýja je predsednik grof Vetter obljubil, da se bo zanimal za to stvar.

Na to je naznanil predsednik, da bo zvečer seja z jedno jedino točko na dnevnem redu: volitve v delegacije. To naznanilo je izzvalo proteste od strani čeških agrarcev, socialstov, čeških narodnih socialstov in nemških radikalcev. Ti protesti so temeljili na pritožbi, da je razdelitev mandatov med stranke krivična, a posl. Barenther je predlagal, naj se volitve v delegacije umaknejo z dnevnega reda. Poljski socialist Daszynski je zahteval, naj vlada da pojasnil o politiki, ki jo namerja za bodočnost in zlasti glede uporabljanja § 14. Mnogi se boje namreč, da vlada ne skliče več parlamenta, čim bodo volitve v delegacije pod streho in da si bo zopet pomagala s § 14. Predlog Barentherjev je bil odklonjen s 188 glasi proti 105 — ob burnih, viharnih protestih nemških radikalcev in socialstov.

V večerni seji so se torej vršile volitve v delegacije. Kakor znano volijo poslanci za vsako deželo posebej. Med volitvami so nemški radikali neprestano povdarjali, da volitve niso veljavne, češ, da ni navzočih zakonito število poslancev. Odločno so protestirali tudi opozicijski poslanci iz Galicije, ker so jih popolnoma prezrli o določanju kandidatov. Glasno protestujče so potrgali volilne listke ter odšli iz dvorane.

Tudi za nas Slovence so te volitve odsev vnebovpijočih naših razmer. Ni za Koroško, ni za Štajersko, ni za Primorje ni izvoljen noben slovenski delegat. Ves narod slovenski bo zastopan v delegacijah po enem jedinem poslancu, dru. Šustersiču (za Kranjsko; namestnik dr. Žitnik). Isti Nemeč, ki zahtevajo vseh možnih ozirov do manjšine, kjer so — oni v manjšini, so glede Koroške in Štajerske brutalno majorizirali slovenske zastopnike in so slovensko manjšino brezobzirno izključili od vsakega zastopstva v delegaciji. Še bolj vnebovpijoče je postopanje naših Italijanov. Ker imajo po zaslugi — drugih večino poslancev v vseh treh pokrajinah Primorja, so brutalno in brezvestno izkoristili to premoč in ustvarili kričeče dejstvo, katerega bi se morala sramovati tudi uprava države, dejstvo, da pokrajine, ki so v svoji skupnosti po ogromni večini slovanske, ne bodo imele v delegacijah **nijednega** zastopnika, dočim bo imela haka manjšina — vseh! — Za Istro je izvoljen Rizzi, namestnik Bartoli; za Goriško-Gradiščansko Lenassi, namestnik Antonelli; za Trst Acquaroli,

namestnik Basevi. Seja je trajala do enajsture 30 minut zvečer.

V včerajšnji seji je poslanec Spinčić interpeliral ministra za pravosodje radi rabe (oziroma: zapostavljanja) hrvatskega jezika na sodnih oblastih. Posl. Bennatti pa ministra za deželno brambo radi položaja delavcev v vojnem arsenalu v Pulju.

Kvotno vprašanje. — «Slovenski centum» je imel predvčerajšnjim klubovo sejo, v kateri je poslanec Povše poročal o svojem stališču v kvotni deputaciji. Stališče posl. Povše je klub soglasno odobril in mu je izrazil zahvalo. Ob jednem ga je klub pozval, naj vstaja na svojem stališču in naj še nadalje povdarja kvotno razmerje 38:62.

Dosedanje kvotno razmerje je bilo v kvotni deputaciji sprejeto le s pomočjo glasov članov iz gospodske zbornice. Po tem sodijo nekateri, da predlog poročevalca Beera, naj razmerje ostane dosedanje, v poslanski zbornici ne dobi večine. Dal Bog, da bi se naša zbornica enkrat postavila po robu in našemu pesimizmu izpodmaknila podlago!

Ogrska ni več to, kar je bila pred 30 leti, obrt, trgovina in industrija so se razvile in država sama žrtvuje milijone, da jih usposoblja za konkurenco proti avstrijskim izdelkom. Čim pa se je Ogrska gospodarski tako ojačila, da je sposobna za gospodarski boj proti nam, dočim je bila nekdanj zlasti na polju industrije popolnoma odvisna od nas, bo menda le pravično, ako trdimo, da je postala sposobna tudi za plačevanje več kvote.

Italijanov mučeništvo! V potajevanju resnice, v zavijanju dejstev, v falzificiranju odnosov jih morda ni na vsem boljšem svetu takih virtuozov, kakoršnji so kolovodje laške politike v Avstriji! Z licem, v katero nikdar ne sili rudečica srama, ti utaje tudi solnce doli z neba in vodo iz morja adrijskega, ako jim je do tega, da koga prelepe sebi v prilog. Sosebno vrše ta posel gori na Dunaju. To dejstvo daje »Politiki« povod, da se bavi s tem italijanskim hinavstvom, s katerim se v parlamentu in na vladi na Dunaju predstavljajo kakor — mučniki, kruto proganjani od Slovanov, kakor ljudje, katerim se kratijo vse pravice in ki se morajo obupno boriti za svojo ekzistenco. Poleg Vsenemeev — pravi »Politik« — je ni nobene skupine, katero bi tako ljubeznjivo negovali, kakor negujejo italijanski iredentizem. Jugoslovani, katerih lojalnost se je izkazala v viharjih in o kateri ni možno dvomiti, morajo stati v senci, dočim so »nedoščenci« deležni vladne dobrohotnosti v največji meri. Praški list pravi, da vsa tista zedanja namišljena opozicija Italijanov proti vladi je le taktiška — komedija! Italijani žugajo z opozicije, ker vedo, da jim vlada sede na limanice. Italijani paktirajo z vlado, ne da bi spremenili svoja načela in svojo čustva. Na Dunaju paktirajo z vlado, v Trstu ostajajo — iredentisti! Praški list meni, da bi že izrek »Independentov«, da so italijanski poslanci na Dunaju le kupčevale, moral zadostiti vladi, da ne bi imela nič več opraviti s takimi ljudmi. Nekoč je župan dunajski, dr. Lueger, rekel v državnem zboru, da je v Avstriji laglje biti veleizdajica, nego pa patrijot. Vsa sedanja akcija Italijanov na Dunaju priča, da ta izrek ni popolnoma iz trte zvit. Kakor znamenito dejstvo omenja rečeni list, da dunajsko židovsko novinstvo ne črhne ni besedice o tem spletkarenju med vlado in Italijani. No, stvar je naravna: nemški liberalci so vsikdar fraternizirali z laškimi iredentisti.

Vsaka to so ti dogodki interesanten prispevek k poglavju o — mučeništvu Italijanov.

Izjave Zanardellijeve, o katerih smo govorili včeraj, so napravile v Nemčiji nepovoljen utis. Znamenje, da jih umevajo tako kakor smo si jih tolmačili tudi mi. Zlasti kaže svojo nevoljo »Vossische Zeitung«. Da je gospod Zanardelli — tako meni ta list — se svojimi francoskimi izjavami poskušal le pritiskati na nemško politiko v ta namen, da se trgovinske pogodbe podaljšajo, ne da bi se povišala carina na italijanske izdelke: to bi bilo na vse zadnje še umevno. Če pa Zanardelli misli, da trozveza ni istotako koristna za Italijo kakor za Nemčijo, potem mora presesteti, ker on, ki je bil že na vladi, mora vedeti, da je zveza z Nemčijo in Avstro-Ogrsko postala potreba za Italijo, ki je bila ponizana v vazala Francozke in igrača brez pomoči kaprice francozke. — Nemški list očita torej Zanardelliju, da je spremenil svoje nazore o trozvezi. To pa je baš isto, kar trdimo: odločilni krogi v Italiji so začeli

obračati svoje lice proti Franciji. O sestanku francoskega in italijanskega vojnege brodovja v Toulonu bo morda ta sprememba blizu dovršena.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški. Sinoči imel je mestni svet tržaški, pod predsedstvom župana, svojo VII. javno sejo. Vlado je zastopal vit. Jettmar.

Po prečitaniu zapisnika zadnje seje je svet. Müller interpeliral župana radi kaznovanja, to je, premeščenja iz jedne šole v drugo, jednega učitelja in dveh učiteljic ter ga vprašal, da-li je pripravljen uvesti v ta namen disciplinarno preiskavo.

Interpelantu je magistratni vodja dr. Artico odgovoril, da je bilo dotično kaznovanje potrebno. Svet. Müller je vstajal pri svoji zahtevi, da se uvede disciplinarna preiskava. Vladni zastopnik je poučil na to gospoda svetovalec, učitelja Müllerja, da disciplinarne preiskave spadajo v kompetenco viših šolskih oblasti in da je stajenje takega predloga nezmislno. Ko so še nekoliko pobatirale o tej koščljivi stvari vse bolj razsvetljene glave, kakor sta Spadoni in dr. Venezian, pokopali so lepo to stvar v grob šolskega odseka.

Na to je vstal veliki judovski duhovnik, dr. Venezian, in je zapel žalostno jeremijado o tramvajski družbi, katera baje ne izpolnjuje določb pogodbe, sklenjene z občino, ki določajo, da mora družba imeti same italijanske uslužbence! Večina uslužbencev pri tramvaju da so temveč Neitalijani in da je še celo monogram družbe na čepicah uslužbencev in na vozovih sestavljen iz začetnih črk nemškega naslova družbe, namreč: T. T. G. Triester - Tramway - Gesellschaft, mesto prejšnjega laškega monograma: S. T. T. — Società Triestina Tramway. Nam je sicer vsejedno, naj bode naslov družbe laški ali nemški, ali vsejedno nas veseli, da so začeli laška gospoda slednjič vendar spoznavati, kake reveži da so. Na kaj so vendar ponosni ti naši ljubi sodeželani, tega res ne vemo. Nimajo ne ljudstva za sabo, ne kapitala v trgovini: tovarne in velike kupčije so v nemških rokah, in vendar hočejo igrati veliko ulogo. Saj sami priznavajo, da je tako važna družba, kakor je tramvajska, v nelaških rokah. Kako bi ne bila? Mesto da bi skrbeli za gospodarsko blagostanje mesta, zgubljajo svoje moči v gonji za laški iredentizem in mej tem prehajata vsa trgovina in industrija večinoma v nemške roke. Gospodarsko laška stranka vidno propada in kar ima kapitalov, nalaga jih vse v italijanske (iz kraljevine) efekte! Kako se more torej čuditi, da jo v mestu samem izpodriva tuj kapital? Hie Rhodus, hie salta! Altro che delati tako bombastične fraze iz vprašanja jednega monograma!

Nočemo reči, da ne bi tudi take malenkosti imele svojega pomena — saj tudi mi povdarjamo vedno, da moramo biti dosledni tudi v manj važnih vprašanjih — ali če gospoda zanemarjajo veliki in življenski interes mesta, potem je korajža zaradi jednega monograma jednostavno — smešna.

Njim je zadosti, da je videz stvari laški v jedru naj le bode kakoršna hoče! Ali vprašanje je: kako dolgo bo trajala iluzija? Kar se tiče uslužbencev na tramvaju, pa so lahko tihi. Mi vemo dobro, kako stoji ta stvar in vemo tudi, da bi se slovenskih uslužbencev prav radi popolnoma odkrivali, če bi se le mogli. Ali naj bi le svoje mekušne močije iz lačne Italije skušali po zim v najhujši burji postaviti za zavirače na sprednji strani tramvajskih vozov, kjer tako, reže mraz in brije ledena burja, da misli človek, da bo hip za hipom zmrazil, potem bodo že videli, kako hitro se isti lepo zahvalijo na tako grenkem kruhu — istotako, kakor jih za nobeno ceno ne spraviš, da bi si na tržaškem tlaku krvavo služili svoj kruh. In kar je naših ljudij, so izključno le taki trpinizavirači, ki imajo poleg tega seveda tudi tak zaslužek, da komaj izhajajo za silo. O, med gospodi konduktarji (onimi, ki izdajajo listke) pa bi menda zastoj iskali Slovencev in le težko dobiš tudi tržaškega Laha. Mej njimi je tirolskih Lahov in tudi takih iz Italije. Da bi v te službe poslali naše ljudi, tega se ni bati, ker seveda tem ne privoščajo boljsega zaslužka.

Sicer pa naj se dr. Venezian nikar toliko ne jezi na tramvajsko družbo, saj je nam znano — in sicer od dobre strani —,

da je sam — predsednik italijanskega volilnega odbora za minole državnozborske volitve, torej dr. Venezianov naslednik, priporočal tramvajski družbi, naj vsprejme Slovence v službo, kar je z našega in — človeškega stališča zelo hvalevredno. Sicer pa nam je neumljivo, kako bi morali Italijani rešiti ta problem, da bi tu v Trstu kje nameršali same Lahe. Morda naj bi jih spoznali po priimku? Bog ne daj, kaj ne gospoda Raškovič, Müller, Bratovš, Geiringer, Banelič, e tutti quanti! Morda po tem, če govorijo italijanski? No potem bi bili še na hujšem, ker nas je v Trstu mnogo, mnogo Slovencev, ki bi lahko Lahe učili njih materinega jezika! Ali pustimo to! Veliki židovski Lah dr. Venezian je prišel do spoznanja, da bo še le potem rešena domovina, ko se tisti preklicani monogram odpravi — in stavi je nujni predlog, da se da tramvajski družbi ultimatum, da tekom 30 dni ukrene vse potrebno v tej zadevi. Nujnost je bila seveda sprejeta. Sedaj se nam usiljuje mučno vprašanje: kaj bo, če družba ne izpolni te zahteve mestnega sveta? Kaj? Bržkone sestavijo deputacijo iz dr. Veneziana, dr. Spadonija in še nekoliko drugih, ki pojde v Benetke po gondolijerje, ki bodo mesto tramwaya vozili po naših ulicah — seveda le ob deževnem vremenu. Dr. Venezianu je sekundiral svet. dr. Marcus.

Gosp. svet. dr. Rybář je jako lepo posvetil Venezianu in družbi, rekši, da bo glasoval proti temu, da bi zahtevali od tramwayske družbe, naj odslovi slovenske uslužbence, ker, ako magistrat smatra jednega Slovence, Saneina v Škedenju, pripravnega za mesto okrajnega načelnika, toliko lažje je sprejemati Slovence v veliko manj važno službo tramvajskih uslužbencev. O glasovanju je bil seveda dr. Venezianov predlog sprejet.

Nato so prečitali neki dopis borzne deputacije ter ga izročili trgovsko-obrtnemu odseku.

Po prečitaniu sporočila »specijalnega odseka za premestitev muzejev, se je pritoževal svet. Ravasini, ker se tako važno poročilo ni dalo tiskati in rezdeliti med svetovalec, ko gre za tako velike stroške.

O predmetu se je vnela daljša debata in so bili o glasovanju vsprejeti sledeči predlogi: 1. Muzej in znanstveni zavodi se prenesejo na zemljišče Pontini, ki je bilo podarjeno občini v ta namen. 2. K darovanemu posestvu dckupijo še 4000 kvadratnih sežnjev zemljišča po 30 kron. 3. Tehničnemu uradu se nalaga, da izdelava za to potrebne načrte in 4. da se preide na dnevni red preko predlogov kuratorija mestnega prirodopisnega muzeja. Brez debate so sprejeli predloge glede gradnje tvornice jut blizu mestne plinarne. Za ljudsko štetje so odobrili kredit 60.000 kron. — Gospoda so se ob tej priliki zopet obregnili ob ljudstvo (mislili so pa naše ljudstvo), katero da o ljudskem štetju ni šlo dovolj na roko magistratu, kar da je provzročilo večje stroške. No, seveda, vsaki izgovor je dober, tudi če je s hruške vsaki.

Mi nočemo tukaj zopet ponavljati, kar smo dokazali opetovano, kdo da je kriv, da se je ljudsko štetje zavleklo in da se je porabilo več denarja, nego je trebalo, ker se nam že gabi ta hinavščina in ker smo prepričani, da imajo naši čitatelji vse to še v živem spominu. Sejo so zaključili ob 8^{3/4} uri zvečer.

Bistrimo pojme! Zadnjič že smo rekli, da je to jako tolažljivo, da se je slednjič vendar — pozno sicer, ali bolje kasno, nego nikdar — vzbudilo zanimanje širše slovanske javnosti za naše tržaške razmere in da je ta javnost konečno vendar začela malo razmišljati o važnosti tega trgovinskega emporija za vse Slovanstvo. Z veseljem smo bili pozdravili, ko je enkrat tudi jeden izvenprimorskih listov — »Jug« — položil slovenskim rojakom na srce, da naj se vendar enkrat vzdramijo in odprejo oči ter pogledajo doli na tržaško ozemlje, da se zavedo, da narod slovenski brez Trsta — tako je nekako rekel — bi bil — od svojega debila odsekana veja, ki se mora porušiti v kratkem. »Jug« je govoril Slovincem; izvajanja v »Politik« — v odgovor na tozadevni članek v »Slovenec« —, ki smo jih ponatisnili predvčerajšnjim, nam pa svedočijo, da so se tudi drugi Slovani jeli zanimati za naš položaj in se zavedati, kako jim tudi njih lastni interes velevala, iti nam na roko ter rešiti in zavarovati to velevažno pozicijo. To je gotovo jako tolažljivo in milo nam je okolo srea, ko razmišljamo, kako vse drugače bi bilo položjenje primorskih Slovanov, ako bi se bilo to

zanimanje vzbudilo že pred mnogimi leti in bi nam bila prihajala tista pomoč, katero so nam, po priznanju »Politike«, dolžni vsi Slovani v avstrijski državi — toliko po zapovedi krvnega sorodstva, kolikor se stališča zdravega egoizma, torej iz ozirov na lastno korist — na korist lastne trgovine in industrije; a mi bi trdili, da so dolžni to pomoč tudi v pospeševanje politične moči Slovanstva v monarhiji.

»Politik« nam je zagotovila pomoč Čehov, ali stavila je neki predpogoj: Slovenci morajo premeniti svojo — domačo politiko! Kaj je mislil s tem praški list, je lahko pogoditi po njega vskliku, da Trst spada v območje **naroda slovenskega** in da prva adresa je torej — Ljubljana!

»Politik« je povedala nepobitno resnico: Slovenci morajo stati na čelu akciji vseh avstrijskih Slovanov za rešitev tržaške pozicije! Od njih mora prihajati inicijativa, oni morajo biti informatorji in mentorji glede vsega, kar bi bilo ukreniti v tržaškem vprašanju. To vprašanje je življensko vprašanje za narod slovenski. V Trstu je angažiran skupen interes naroda, tu gre za stvar, za katero skupno delo ni le možno, ampak v sveto dolžnost — imperativ ljubezni do naroda in zdravega narodnega egoizma. »Politik« pozivlje Slovence, naj vsaj v toliko premene svoje domače medsebojno razmerje, da nesrečni prepri ne bo onemogočal zloznega dela v vprašanju tolike važnosti kakor je tržaško vprašanje, in da ne bo onemogočal, da Slovenci stopijo na čelo vsej akciji s pomočjo ostalih Slovanov!

Rojaki na Kranjskem in Goriškem — razmišljajte!

Na misel »Slovenčev«, da bi tudi shod novinarjev v Dubrovniku pretresal tržaško vprašanje, izraža »Politik« svoje menenje, da to ne bo mogoče, ker bi segalo preko programa tega shoda in bi slavna oblast gotovo uložila svoj veto. Tudi mi smo tega menjenja, da v Dubrovniku ne bo pravo mesto za meritorno razpravljanje o tržaškem vprašanju. Ali nekaj bi vendar lahko storili. In to nekaj bi bilo zelo važno in bi bil srečen začetek za prepotrebno in zaželeno skupno akcijo. Jugoslovanski novinarji naj bi — če tudi ne na oficielnih razpravah samih — pa drugim potom skušali prepričati svoje tovariše o velikem interesu, ki ga ima Trst za vse avstrijske Slovence, in o neizogibni potrebi zlozne velike akcije! Skušali naj bi dobiti od njih obvezo, da se bodo odlej prebistano brigali za to vprašanje in v svojih novinah vzbujali zanimanje za isto — v širših masah, sosebno pa med parlamentarci in zastopniki naroda.

Pravega spoznavanja, kaj je Trst in kaj pomenja za Slovence in za državo, tega je manjkalo do sedaj in v tem je glavni vzrok, da sirote tržaški Slovenci niso dobivali od drugih Slovanov nobene pomoči in so bili prepušteni sami sebi v trdih bojih! V tem je tudi vzrok, da si je vladni zistem upal izvajati svojo gorostasno, zdravemu človeškemu razumu skoro nedoumno politiko — dušenja trž. Slovanov na vseh poljih javnega življenja.

Še nekaj iz seje mestnega sveta. Laška gospoda v mestnem svetu nakopičajo v vsaki seji toliko gorostasnosti in obreko-vanj na našo narodnost, da bi človek res nikoli ne zavrnil, ako bi hotel vse primerno ovesti. Tudi dr. Marens je moral v sinočni seji dati breo naši narodnosti, če prav je ta breca v resnici zadela Lahe. Omenjal je, da prihaja neštevilno pritožeb radi postopanja tramwayskih uslužbencev. Vozovi električnega tramwaya da prehitro odhajajo in da uslužbenec nimajo nikakih obzirav na žene in otroke. Temu, je rekel dr. Markus, je krivo dejstvo, da je tramwaysko osebje sestavljeno iz tujcev: mislil je seveda le na Slovence, ker Lah ni njemu niso tuje, če prav bi bili iz Kalabrije! Tujci pa so tu — po njegovi logiki — seveda tudi tržaški Slovenci. No, le počasi g. doktor! V današnjem poročilu o seji mestnega sveta smo že omenili in vsakomur, kdor se vozi po tramwayu, je znano, da so sprevodniki skoraj izključno Lah. Kar je pri tramwayu naših ljudi, to so sami zavirači in ti nimajo in ne smejo imeti nikakega opravka z občinstvom. Zavirač ustavi, kadar mu da znamenje sprevodnik in nadaljuje vožnjo zopet, kadar mu da znamenje sprevodnik: z občinstvom pa, kakor rečeno, nima zavirač prav nikakega posla. Kdo je torej kriv, če so pritožbe, g. dr. Markus? Jedino le sprevodniki in ti so — vaši laški sorojaki g. doktor! Utaknite le tisto brezobzirnost, ki ste jo nam zalučali v obraz, lepo v svoj lastni žep!

Vreme. To smo gledali danes zjutraj, zazrši, da so višine neposredno nad Trstom pobeljene se snegom! Danes vlada precej hudi mraz, nenavaden za to letno dobo. Navadno smo imeli v Trstu ob tej dobi že vse v cvetju, letos pa — sneg. Res čudno so se začele spreminjati tudi klimatične razmere. Tudi dunajski listi prinašajo poročila od vseh strani o nenavadnem mrazu. Na Dunaju so imeli včeraj dve stopinji pod ničlo, a ulice so kazale sliko, kakor v najhujši zimi. Skoro da ni oporekati ljudem, ki menijo, da je tudi vreme — znorelo.

Pretep med nežnim spolom. 24-letna kuharica Marija Z. v gostilni »Pri rudičem križu« v ulici S. Rocco, se je približala sinoči 29-letni gospici Hedvigi S., zahtevaje od nje, da jej plača neki dolg. Ker slednja ni hotela takoj plačati, nastal je med njima prepri in slednjič pretep.

Redarstveni nadzornik, ki je slišal to, je pritekel v gostilno, pograbil obe furiji in ja spravil v ulico Tigor, kjer ste bili vsprejeti na zapisnik in potem izpuščeni na slobodo.

O ti nežni spol, kako — nenežen si včasih!

Policijske vesti. V ulico Tigor so včeraj spravili 13-letnega kovača Karola Bozcor iz Orabata (Ogerska), 21-letnega kovača Teodorja Futinarja iz Szemlaka in 29-letnega mesarja Frana Svobodo iz Pilgrama, ker so bili brez vseh sredstev za preživljanje. V zaporu jih obdrže dotlej, da jih po izgonu odpošljejo v domačijo.

Nesreče. Na zdravniških postajah so dobili včeraj zdravniško pomoč sledeči: 45-letni Josip Zamerdlon iz ulice Carpison št. 5; neki 33 letni marker Felice iz ulice Torrente; 23-letni težak Ivan Krušič iz zagate Pozzo; neki nepoznan krošnjar, ki je v neki gostilni ulice Tintore pal v nezvest; 32-letni mesar Rudolf Sartori iz ulice sv. Justa št. 4; 66-l. Marija Koemur iz ulice Torrente št. 28.

Ujet italijanski begunec iz kaznilnice. Inspektor policijskih agentov Schubert je prijel včeraj v neki gostilni ulice Solitario Adona Castaldi-ja, kateri je bil pobegnil iz ječe v Padovi, v katero je bil obsojen za 14 mesecev.

Dražbe premičnin. V petek, dne 29. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Tintore št. 6 in na Korzu št. 4, pohištvo: v mestni bolnišnici, lišna oprava: na trgu Barriera vecchia, konjska oprava: v ulici Commerciale 1 (dvorišče), bicikl in oprema v zalogi.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5.4, ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Takomer ob 7. uri zjutraj 7.5.2. — Danes plima ob 0.7 predp. in ob 6.25 pop.; oseka ob 10.48 predpoludne in ob 11.47 popoldne.

Za žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Na zabavi povodom obnega zbora minoli ponedeljek so preplačali vstopnino: g. Ivanišević 2 K, ga. Duška Mankoč 1 K 60 st., ga. Dekleva 1 K 20 st., g. Piano, gč. Lojin, g. Negode po 1 K, J. J. 60 st., ga. Pogorelec, gč. Jugovic, gč. Ivancič, g. Zitko, gč. Gregorič po 40 st., ga. Marija Perhavec, gč. Blatnik, N. N., g. Brezovec, g. Benčina po 20 st.

Ker se niso udeležile obnega, so darovale: ga. Marija Vinšek, gg. Olga in Ivanka Mikelč iz Rojana vsaka po 1 K.

Za žensko podružnico so nadalje darovali iz domačih pušic: ga. Furlan 2 K, Milka in Tončka iz Trebč po 1 K vsaka, ga. Ivanka Doles 3 K 4 st., ga. iz Tolmina 1 K, ga. Bučar 3 K.

Na mesto venca na krsto pokojne svoje sestrice gospe Josipine Gregorin, soproge e. kr. sodnega svetnika v Celju, podarila ga. Frida Jugovic 6 K.

Vesti iz ostale Primorske.

× Mesečni somenj v Herpeljah. Pišejo nam: Mesečni somenj v Herpeljah v mesecu marcu se je obnesel prav dobro. Udeležba je bila prav velika. Sosebno je bilo nenavadno veliko goveje živine: na veliko izbor poljedelcem in mesarjem. Tudi družih izdelkov vseh vrst ni manjkalo. Kljub slabemu vremenu je bila kupčija zelo živahna. Videti je, da ti somnji jako napredujejo.

Vesti iz Kranjske.

* Veliko tatvino je izvršil v Ljubljani v soboto zvečer do sedaj še nepoznat tat. Uthotopil se je bil v stanovanje prodajalke črevljev, Marije Kern in ugrabil dve hranilni knjižici, zlatanine in 2000 kron v gotovini, v skupni vrednosti 8000 K.

* Cerkvenega tatu je prišla ljubljanska policija v osebi nekega Janeza Wohl-gemuta. Isti je na sumu, da je izvršil tatvino v šentjakovski in šempeterski cerkvi.

* »Slov. pisateljsko podporno društvo« je imelo dne 26. marca svoj občni zbor v prostorih »Narodnega doma« v Ljubljani. Društvo je imelo 2421 K 50 st. dohodkov in 2518 K 5 st. izdatkov. Društvo ima gotovine 2757 K 27 st. in posestvo, ki pa je močno zadolženo. Predsednikom je bil izvoljen gospod profesor Rajko Perušek.

* »C. kr. Rudolf z Dunaja«. V zapori ljublj. dež. sodišča se nahaja zanimiv človek. Orožništvo je te dni v bližini Šmartna pri Litiji prijelo nekega neznanca, ki na vsako vprašanje odgovarja, da je »ces. kr. Rudolf z Dunaja«.

Vesti iz Štajerske.

— Demonstracije zdravilišča Rogatec-Slatina. Zdravilišče Rogatec-Slatina obiskuje tudi mnogo Slovanov. Zato bi bilo pričakovati, da bi se oddotni nemškutarji ogibali svet provokacij slovan-skih gostov. Občinski svet tega zdravilišča pa ni čutil take potrebe ter je imenoval častnim občanom zagrižena nemška državna poslanca Pommerja in dr. Derschato.

— Grozna nesreča v Celju. Iz »Slovenca« posnemamo, da je spoštovano družino deželno-sodnega svetnika Gregorina zadela grozna nesreča. Soproga gos-poda svetnika je že dolgo bolehal na živcih in mučila sta jo nervoznost in melanholija, a tudi telesno je bolehal. Ko je bila minolo sobota sama doma, se jej je zmračil duh tako, da je skočila skozi okno drugega nadstropja na dvorišče, kjer je obležala — mrtva. V vseh krogih se pojavlja iskreno sočutje do toli kruto zadete blage rodbine.

— Občni zbor društva odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju se je vršil dne 24. t. m. Zborovanja sta se udeležila tudi dva člena iz Trsta. Predsednik je tožil, da je na Kranjskem premalo zanimanja za to društvo. Sklepali so o korakih, da se društvo postavi na širšo podlago, da mu bodo mogli pristopati tudi tovariši iz Istre in Dalmacije.

— Nesreča na Vranskem. V bližini Vranskega splašila sta se konja gostilničarja Viranta in padla v potok preko dva metra visokega cestnega nasipa. Konja sta si zlomila vratova.

Razne vesti.

Mrtvec in berač — odgovorna urednika! V Novem Sandecu je bil na zatožni klopi urednik nekega poljskega lista, ker je bil enkrat nekega mrtvega, drugič pa nekega berača naznanil oblasti kakor odgovornega urednika. Na razpravi občinstvo kar ni prišlo iz smeha, celo sodni dvor je le s težavo ostal resen. Berač je prišel na razpravo v svojih cunjah, o mrtvem uredniku pa je toženec dokazoval z dokumenti, da je isti imel vse lastnosti, zahtevane od tiskovnega zakona. Da bi pa odgovorni urednik moral tudi živeti — to da nestoji v nobenem tiskovnem zakonu. Sodni dvor pa ni hotel prav umeti tega opravičevanja in je toženec prisodil 7 dni zapora.

Brzobjavna poročila.

Imenovanje.

DUNAJ 28. (B) »Wr. Ztg.« objavlja: Minister za trgovino je imenoval poštna kontrolorja Henrika Carina in Frana Milosta v Trstu višjima poštama kontrolorjema. Minister za nauk in bogočastje je imenoval dopisujočima členoma avstrijskega arheološkega instituta Gvida Levija, višjega inženjerja v Trstu in gimnazijalnega profesorja dr. Feliksa Podhorskega v Pulju.

Kvotno vprašanje.

DUNAJ 28. (B.) Ministerski predsednik dr. pl. Koerber je danes predpoludne konferiral z ogrskim ministerskim predsednikom pl. Szellom. Ob 2. popoldne se snide osek sedmorice obeh kvotnih deputacij na skupno konferenco.

Državni zbor.

DUNAJ 28. (B.) Zbornica poslancev. Seja je pričela ob 11. uri in 45 minut. Po prečitaniu došlih spisov — med katerimi je tudi predlog posl. Breiterja naj se vspeh volitev v delegaciji spremeni v tem smislu, da bodo tudi manjšine posamičnih kronovin upoštevane — je poslanec Brzorač stavil navadno vprašanje do predsednika glede postopanja z nemškimi interpelacijami. Predsednik se je skliceval na svojo že storjeno tozadevno odločitev. Poslanec Albrecht (nemška ljudska stranka) je protestoval proti temu, da Čehi o glasovanju odgovarjajo v češkem jeziku.

Posl. Herzog (nemški radikalec) se je pritoževal radi postopanja z nemškimi interpelacijami. Posl. dr. Herold je protestiral proti žaljenju naroda češkega, kakor tudi proti temu, da se poslancem krati pravica posluževati se svojega jezika. Predsednik je izjavil, da je vsikdar karal žaljive izjave, naperjene proti komursibodi in došle od kogarsibodi.

Socijalni demokrat Daszynski je v vprašanju do predsednika protestiral proti temu, da isti ni dovolil, da bi se bil neki spis razdelil med poslance. Na predlog dr. Scheinerja je sklenila zbornica razpravljati o stvarih bede. Posl. Steiner poroča o tem: seja traja dalje.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 27. (B.) Reuterjeva pisarna javlja: Kakor naznanjajo je Dewet 35 milj od Standertona s 400 možmi prekoračil mejo Transwaala.

Dogodki v Srbiji.

ZEMUN 28. (B.) Po poročilih iz Belegrada se tam nekoliko dni sem v kraljevi palači vrše pogosta posvetovanja kralja Aleksandra z odličnimi politiki vseh strank. Zdi se, da je pogovor o vprašanju ustave. V beligradskih obveščenih krogih ne smatrajo za izključeno, da Srbija v kratkem, morda še pred splošnimi volitvami v skupščino dobi novo ustavo, po kateri se uvede mej drugim tudi zistem dveh zbornic. Večkrat že je bilo priznано, da bi bilo za Srbijo jako želeli takega zistema. Istega bi ustvarili z uvedenjem senata 50 glav, ki naj bi bili deloma imenovani od kralja, deloma izvoljeni od okrožij in deloma iz členov, ki bi imeli glas v tej zbornici na podlagi svojih služb in dostojanstev.

Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa. | Piazza Rosario št. 2
vogal | (šolsko poslopje)
Via Limitanea | in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcel in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Gene brez konkurence.
ILUSTROVANI ČENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri četki Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko Solo) — priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankine vloge na knjižice s 4%
 Banknote, borzno posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akcijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Proti malokrvnosti

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli v Ljubljani
 dvor. založnika Nj. Svetosti papeža,

Ima v sebi
90 krat več železa

kakor druga po reklamni ne-
 zaslužno sloveča **china-
 železnata vina**, katera
 čisto nimajo več železa v
 sebi, kakor vsako ceno na-
 mizno vino.

Vsled tega največje
 jamstvo za izdatnost
 tega vina pri malokrvnih,
 nervoznih ali vsled bo-
 lezni pri oslablih ose-
 bah, kakor tudi se posebno
 pri bledih, slabotnih in bolehalih otrocih.
 Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Mala oznanila.
 Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gl. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nč.

V Trstu.
Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica delle Acque 12
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmernne.

Pekarne in sladčičarne.
H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 velko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčic
 v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrstne, vsak dan več-
 krat pečen fin in naveden kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčičarna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.
Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št. 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (retine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.
Anton Šorli priporoča svoji kavarni
 „Commercio“ in „Tedesco“
 ki sti shajalščiki Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.
Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.
Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga raznovrstnega
 pohišstva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se toplotno priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hišstva in popravilnega istega po cenah ki zadovolje
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.

Pouk v ruščini.
 Distinguirana, omikana Rusinja daje pouk
 v svojem materinem jeziku. Govori tudi
 nemški in francozki. Via nuova 16, vrata I.

Podpisani si časti naznanjati slav-
 nemu občinstvu v mestu, okolici in
 na deželi, da je prevzel

Zalogo olja, kisa, mila itd.

v Trstu, ulica Barriera vecchia 4

Blago pošiljam franko na dom
 po naročbi na debelo in drobno. Po-
 šiljave na deželo s poštnim povzetjem.

Za mnogobrojne naročbe se toplotno
 priporoča udani

Josip Gregorčič

Ivan Semulič

TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici

kakor tudi po deželi, svojo

bogato zalogo pohišstva.

V zalogi ima vsakovrstno pohišstvo najfineje in druge vrste,
 iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
 vsaki množini. Cene so zmernne in postrežba točna in poštena

Chief-Office: 48. Brixton-Road, London, SW.

A. Thierry-ja pravo stolisto mazilo

je najjače mazilo, ki oblaži bolečine, jih
 hitro zdravi ter odpravi na človeškem
 telesu vse prirasle izrastke. To mazilo je
 za hribolazce, kolesarje in jezdece ne-
 obhodno potrebno.

Vdobja se v lekarnah.

Po pošti franko 2 lončka 3 K 50 stot. Eden lonček pošlje na poskušnjo s
 cenikom ter seznamom zalog na celem svetu proti predplačilu 1 K 80 st.:

Lekarnarja A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu
 (Rohitsch-Sauerbrunn).

Naj se izogiblje ponarejanj ter pazi na zgoranjo varn. znamko, ki se nahaja na lončku.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepi
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 nč.
 po pošti 20 nč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno do-
 mače zdravilo, katero varuje in ohrani
 rane čiste, vnetje in bolečine olajša
 in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nč., po pošti
 6 nč. več.

Glavna zaloga:
 Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
 Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obretnostne hranilne vloge, stalne, ki s.
 oalozje za najmanj jedno leto po 5%, na-
 vadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current
 po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih
 zavodov brez izgube obresti ter izdaja v za-
 meno lastne. Rentni davek plačuje zadruga
 sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na
 6letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih
 obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno
 odplačevanje, s tekočim računom po dogovoru.

Sprejema zadrugnike, ki vplačujejo de-
 lež po 300 kron po 1 krono na teden, ali
 daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obre-
 stujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom
 polnočnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in
 od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih
 od 9—12. dopoldne.

„Secesija“.

Kuhinska posoda od sivega emaj-
 liranega železa, prekaša vse druge enake
 izdelke na trpežnosti in vztrajnosti ter
 je zelo po ceni in brez konkurence. Za-
 loga popolne kuhinske oprave. No-
 vost te vrste je patentovani stroj za
 kuhanje kave ali čaja, ki deluje sam
 od sebe, ne da bi bilo ga treba nad-
 zorovati. Izključno prodajo ima

Anton Amadeo
 zaloga železa, kovin in kuhinskih potrebščin
 TRST — ulica Barriera vecchia 5 — TRST

Zaloga pohišstva in ogledal

RAFAELA ITALIA
 TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohišstva za jedilnice, in spalnice
 prejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in
 železnih blagaj, po cenah, da se ni bati
 konkurence.

Važno za vsakega!

Razprodaja!
 Po nečuvno nizki ceni
 se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-
 stoječa iz
 14 krasnih drago-
 cenih predmetov
 in sicer:

- 1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud
 posrebr.) z lepo razrezljanim pokrovom, točno
 urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
- 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica
 s privescim. Pariški sistem.
- 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
- 1 par gumbov za manšete, znamka „Garanties“.
- 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in
 ovrtnike.
- 1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
 puncir.
- 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
- 1 zepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
 metov z uro Anker-Remont. vred pošilja le
 za 2 gl. 95 nč. s povzetjem ali po naprej
 poslanem denarju, tvrdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarjajoče sprejem v 8 dneh nazaj in
 povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
 cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
 žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

Važno oznanilo!

Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
 VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
 in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovi
 zalogi, analizirana in stavljen pod stalno kontrolo
 zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr.
 avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
 in buteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
 To določilo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
 sterstvo radi pregotovljenega kvarjanja vina, ki stavlja v
 resno nevarnost ljudstvo.

Kedor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
 gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovi, nego
 da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
 dati botnikom in konvalescentom, ker analizirani
 zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
 so čista in imajo svo potrebno vsebino, ki jo morajo
 imeti najljepša vina.

Iskrski teran	liter po 32 nove.
Vino iz Kastelov pri Splitu	34
Fino vino iz VISA	34
Vino Opollo	38
Belo vino iz VISA	40

Zahtevajte vselej jamstveno znamko.

Josip Tami
 ulica Legna št. 6 (Dvorice).

FILIJALKA
 c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 3/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/2%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
 kovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
 v krepst z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso
 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih
 brez obresti.

Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
 Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec
 Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomou,
 Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja
 bitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjumi.
 Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
 v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
 provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.
 Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
 italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
 kursu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati a
 srebrni edenar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu
 v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez
 kapitala in rizika z razpečevanjem zaka-
 nito d. o. g. državnih papirjev in sreč.

Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oester-
 reicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse. 8.